

ZARZĄDZENIE NR 40/2024
STAROSTY BOCHEŃSKIEGO
z dnia 19 sierpnia 2024 r.

w sprawie wprowadzenia standardów ochrony małoletnich w Starostwie Powiatowym w Bochni

Na podstawie art. 22b ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (Dz. U. z 2024 r. poz. 560) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Wprowadza się standardy ochrony małoletnich w Starostwie Powiatowym w Bochni.

2. Zobowiązuję się osoby realizujące lub korzystające z działalności, o której mowa w art. 22b ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich prowadzonej lub organizowanej przez Starostwo Powiatowe w Bochni, do zapoznania się z dokumentem i postępowania zgodnie z jego zapisami.

§ 2. Standardy ochrony małoletnich stanowią załącznik nr 1 do zarządzenia.

§ 3. Wersja skrócona standardów ochrony małoletnich stanowi załącznik nr 2 do zarządzenia.

§ 4. 1. Powołuję Zespół ds. przeglądu Standardów ochrony małoletnich w składzie:

- 1) Pani Bernadeta Wąsik - Dyrektor Wydziału Oświaty, Promocji i Aktywności Społecznej,
- 2) Pan Paweł Burkowicz - Dyrektor Wydziału Organizacyjno-Prawnego,
- 3) Pani Joanna Mirowska -Tobiasz - Radca prawny.

2. Zobowiązuję Zespół do dokonania przeglądu i ewaluacji Standardów ochrony małoletnich do dnia 30 czerwca 2025 roku.

§ 4. Wyznacza się koordynatora standardów ochrony małoletnich w Starostwie Powiatowym w Bochni w osobie Pani Bernadety Wąsik Dyrektora Wydziału Oświaty, Promocji i Aktywności Społecznej.

§ 5. Wykonanie zarządzenia powierza się Koordynatorowi, Dyrektorom Wydziałów Starostwa Powiatowego w Bochni oraz pracownikom na samodzielnych stanowiskach pracy.

§ 6. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania z mocą od 15 sierpnia 2024 roku i podlega ogłoszeniu na tablicy ogłoszeń Starostwa Powiatowego w Bochni, na stronie internetowej Starostwa Powiatowego w Bochni oraz
w Biuletynie Informacji Publicznej.

Standardy ochrony Małoletnich

Rozdział 1. Postanowienia ogólne

§ 1. Ilekroć mowa o:

- 1) Ustawie - należy przez to rozumieć ustawę z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie Małoletnich (Dz.U z 2024, poz. 560);
- 2) Starostwie - należy przez to rozumieć Starostwo Powiatowe w Bochni;
- 3) Staroście - należy przez to rozumieć Starostę Bocheńskiego;
- 4) Małoletnim - należy przez to rozumieć osobę poniżej 18 roku życia, w stosunku do którego Starostwo jest organizatorem działalności określonej w art. 22b ww. ustawy;
- 5) Koordynatorze - należy przez to rozumieć Koordynatora standardów ochrony Małoletnich powołanego przez Starostę;
- 6) Krzywdzeniu Małoletniego - należy przez to rozumieć każde zamierzone lub niezamierzone działanie osoby dorosłej bądź społeczności, które ma szkodliwy wpływ na zdrowie, rozwój fizyczny lub psychospołeczny Małoletniego;
- 7) Personelu - należy przez to rozumieć każdego pracownika Starostwa bez względu na formę zatrudnienia, a także współpracownika, stażystę, wolontariusza, praktykanta lub inną osobę, która z racji pełnionej funkcji lub zadań w Starostwie ma kontakt z Małoletnimi;
- 8) Wykonawcy - należy przez to rozumieć każdą osobę, której Starostwo, na podstawie zawartej umowy, powierza wykonywanie zadania na rzecz Małoletnich lub z udziałem Małoletnich;
- 9) Opiekunie dziecka - należy przez to rozumieć rodzica lub opiekuna prawnego dziecka;
- 10) Standardach - należy przez to rozumieć standardy ochrony Małoletnich.

Rozdział 2.

Zasady bezpiecznej relacji Małoletni - Personel, zachowania niedozwolone wobec Małoletnich

§ 2. 1. Personel traktuje Małoletnich z szacunkiem bez względu na ich płeć, sprawność lub niepełnosprawność, status społeczny i ekonomiczny, religijny i kulturowy.

2. Personel szanuje prawo Małoletniego do prywatności.

3. Personelowi nie wolno:

- 1) utrzymywać wizerunku Małoletniego dla potrzeb prywatnych;
- 2) wchodzić w relacje jakiegokolwiek zależności wobec Małoletniego lub jego opiekunów;
- 3) proponować Małoletniemu alkoholu, wyrobów tytoniowych ani substancji nielegalnych, jak również używać ich w obecności Małoletnich;
- 4) stosować działań przemocowych wobec Małoletniego.

4. Kontakt fizyczny Personelu z Małoletnim spełnia zasady bezpiecznego kontaktu, gdy jest ochroną przed upadkiem, atakiem lub inną szczególną sytuacją np. w sytuacji napadu złości, autoagresji oraz zachowań zagrażających bezpieczeństwu Małoletniego lub wynika ze specyfiki prowadzonych zajęć.

5. Kontakt Personelu z Małoletnimi powinien odbywać się wyłącznie w godzinach pracy i dotyczyć celów służbowych.

6. Małoletni mają obowiązek:

- 1) przestrzegać zasad dotyczących bezpiecznego zachowania;
  - 2) słuchać i reagować na polecenia Personelu;
  - 3) szanować mienie, zachować porządek i czystość;
  - 4) szanować prawa innych;
  - 5) przestrzegać zakazu opuszczania miejsca bez zgody Personelu;
  - 6) informować o swoich potrzebach, problemach i niebezpieczeństwach.
7. Zasady, o których mowa w ust. 1-4 zobowiązani są stosować także Wykonawcy.

Rozdział 3.

Zasady i procedury podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia i składania zawiadomień

§ 3. 1. Interwencja to działanie w celu ochrony Małoletniego i zapewnienia mu bezpieczeństwa. Zakłada podejmowanie działań zgodnie z najlepszym interesem Małoletniego i współpracę osób zaangażowanych w ochronę Małoletniego krzywdzonego. Podstawowym celem interwencji jest zatrzymanie krzywdzenia i zapewnienie bezpieczeństwa Małoletniemu poprzez szybką i skuteczną reakcję. Przepisy prawa zawierają ramowe schematy postępowania interwencyjnego, jednak każda sytuacja jest inna. Podejmując interwencję należy wziąć pod uwagę wyjątkowość każdego przypadku i konieczność dostosowania się do jego specyfiki.

2. W przypadku podejrzenia lub powzięcia informacji przez Personel/Wykonawcę, że Małoletni doświadcza krzywdzenia przez osoby dorosłe, niebędące rodzicami tj. doświadcza przemocy z uszczerbkiem na zdrowiu, wykorzystania seksualnego, zagrożone jest jego życie, jest pokrzywdzony innym przestępstwem, doświadcza jednorazowo innej formy przemocy (klapsy, popychanie, szturchanie, poniżanie, ośmieszanie, dyskryminowanie), doświadcza innych niepokojących zachowań (krzyk, niestosowne komentarze), do obowiązków Personelu/Wykonawcy należy:

- 1) zadbać o bezpieczeństwo Małoletniego i odseparować od osoby podejrzanej o krzywdzenie;
- 2) powiadomić Koordynatora;
- 3) powiadomić rodziców/opiekunów Małoletniego.

3. W przypadku podejrzenia lub powzięcia informacji przez Personel/Wykonawcę, że Małoletni doświadcza krzywdzenia przez inne osoby Małoletnie, tj. doświadcza przemocy z uszczerbkiem na zdrowiu, wykorzystania seksualnego lub zagrożone jest jego życie lub doświadcza jednorazowo innej formy przemocy (szarpanie, popychanie, poniżanie, dyskryminacja, ośmieszanie), doświadcza innych niepokojących zachowań (niestosowne komentarze, wyzwiska) do obowiązków Personelu/Wykonawcy należy:

- 1) zadbać o bezpieczeństwo Małoletniego i odseparować go od osoby podejrzanej o krzywdzenie;
- 2) powiadomić Koordynatora;
- 3) powiadomić rodziców/opiekunów Małoletnich doświadczających przemocy i stosujących przemoc.

4. W przypadku podejrzenia lub powzięcia informacji przez Personel/Wykonawcę, że Małoletni doświadcza krzywdzenia przez rodziców/opiekunów tj. doświadcza przemocy z uszczerbkiem na zdrowiu, wykorzystania seksualnego lub jest zagrożone jego życie, jest pokrzywdzony inną formą przemocy (zaniedbanie, klapsy, popychanie, szturchanie, poniżanie, ośmieszanie, dyskryminowanie), doświadcza innych niepokojących zachowań (krzyk, niestosowne komentarze) do obowiązków Personelu/Wykonawcy należy:

- 1) zadbać o bezpieczeństwo Małoletniego;
- 2) powiadomić Koordynatora.

5. W przypadkach określonych w ust. 2-4 a dotyczących Małoletnich odbywających praktykę zawodową w Starostwie dodatkowo należy powiadomić Dyrektora szkoły, której uczniem jest Małoletni.

6. Personel/Wykonawca ma obowiązek monitorować sytuację i dobrostan Małoletnich oraz zwracać szczególną uwagę na symptomy krzywdzenia Małoletnich.

7. W przypadku uzyskania informacji o krzywdzeniu Małoletniego lub podejrzenia krzywdzenia Małoletniego, Personel/Wykonawca ma obowiązek:

- 1) wezwać pogotowie, jeśli wystąpiło poważne uszkodzenie ciała wymagające interwencji;
  - 2) poinformować Koordynatora o zdarzeniu lub swoich podejrzeniach, co do krzywdzenia Małoletniego;
  - 3) sporządzić notatkę służbową opisującą zdarzenie, w szczególności przyczynę wystąpienia podejrzenia o krzywdzeniu Małoletniego.
8. Koordynator sporządza kartę interwencji dot. zgłoszonego zdarzenia lub podejrzenia, co do krzywdzenia Małoletniego (załącznik nr 1).
9. Koordynator ustala z rodzicem/opiekunem/dyrektorem szkoły dalsze czynności w tym zakresie, w przypadku gdy zaistnieje taka konieczność, informuje o podejrzeniu krzywdzenia Małoletniego odpowiednią instytucję (policję, sąd, prokuraturę, ośrodek pomocy społecznej, ośrodek interwencji kryzysowej - w zależności od zdiagnozowanego typu krzywdzenia).
10. W przypadku każdej interwencji związanej z krzywdzeniem Małoletniego, Personel/Wykonawca ma obowiązek zachować tajemnicę, wyłączając informacje przekazywane uprawnionym instytucjom w ramach działań interwencyjnych.

Rozdział 4.

Zasady i sposób udostępniania rodzicom albo opiekunom prawnym oraz Małoletnim standardów

§ 4. Standardy ochrony Małoletnich są:

- 1) udostępniane są na stronie internetowej Starostwa i na tablicy ogłoszeń, a także udostępniane w formie papierowej na wniosek bezpośrednio w Starostwie;
- 2) przekazywane bezpośrednio Małoletnim odbywającym praktyki zawodowe w Starostwie przed ich rozpoczęciem.

Rozdział 5.

Osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających Małoletniemu i udzielenie mu wsparcia oraz sposób dokumentowania i zasady przechowywania incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru Małoletniego

§ 5. 1. Za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających Małoletniemu i udzielenie mu wsparcia odpowiedzialny jest Koordynator standardów ochrony Małoletnich.

2. Osoba, o której mowa w ust. 1 m. in.:

- 1) przyjmuje zgłoszenia o podejrzeniu krzywdzenia Małoletniego, podejmuje działania interwencyjne;
- 2) prowadzi niezbędną dokumentację (zbiór kart interwencji) oraz rejestr zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających Małoletniemu) według wzoru zgodnego z załącznikiem nr 3 do standardów.

3. Dokumentacja, o której mowa w ust. 2 przechowywana jest w Starostwie.

Rozdział 6.

Wymogi dotyczące bezpiecznych relacji pomiędzy Małoletnimi, zachowania niedozwolone

§ 6. 1. Małoletni mają obowiązek odnosić się z szacunkiem do innych Małoletnich, dbać o bezpieczeństwo własne i innych, szanować cudzą własność.

2. Małoletni mają obowiązek informowania Personelu o wszelkich formach agresji i przemocy fizycznej, słownej i psychicznej.

3. Małoletnim nie wolno posiadać żadnej broni, ostrych narzędzi oraz substancji zabronionych np. papierosów, e-papierosów, alkoholu, substancji psychoaktywnych, napojów energetycznych.

4. Małoletnim nie wolno utrzymywać wizerunku innych osób oraz ich nagrywać.

5. W relacjach między Małoletnimi niedozwolone jest stosowanie agresji fizycznej, słownej i psychicznej, a w szczególności: bicia, popychania, uderzania, zastraszania, niszczenia cudzego mienia, grożenia, wyśmiewania, obrażania, wyzywania, rozpowszechnianie obraźliwych informacji, używania wulgaryzmów, wyłudzenia.

Rozdział 7.

Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do Internetu. Procedury ochrony Małoletnich przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w sieci Internet oraz utrwalonymi w innej formie

§ 7. 1. Starostwo w ramach usług świadczonych przez swój Personel na rzecz Małoletnich zapewniając dostęp do Internetu, podejmuje działania zabezpieczające Małoletnich przed dostępem do treści, które mogą stanowić zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju. W szczególności instaluje i aktualizuje oprogramowania zabezpieczające.

2. Na terenie Starostwa a w szczególności na terenie zadań zleconych przez Starostwo, dostęp Małoletniego do Internetu możliwy jest tylko pod nadzorem Personelu/Wykonawcy.

3. Personel/Wykonawca jest zobowiązany informować Małoletnich o zasadach bezpiecznego korzystania z Internetu oraz czuwać nad ich bezpieczeństwem podczas korzystania z Internetu.

4. Warunkiem dopuszczenia Małoletniego do korzystania z urządzeń jest zapoznanie go z zasadami bezpieczeństwa korzystania z Internetu. Osoba odpowiedzialna za bezpieczeństwo w Internecie dokłada starań, aby proces zapoznania odpowiadał potrzebom Małoletnich.

Rozdział 8.

Zasady ustalania planu wsparcia po ujawnieniu krzywdzenia Małoletniego

§ 8. 1. Plan wsparcia Małoletniego obejmuje różne formy pomocy w tym pomoc prawną, psychologiczną, socjalną i medyczną, uwzględniając współpracę w tym zakresie z rodzicem/opiekunem/dyrektorem placówki, do której uczęszcza Małoletni.

2. Celem planu wsparcia jest przede wszystkim:

- 1) zainicjowanie działań interwencyjnych we współpracy z dyrektorem placówki, do której uczęszcza Małoletni oraz z innymi instytucjami, jeśli zajdzie taka konieczność;
- 2) współpraca z rodzicami/opiekunami w celu powstrzymania krzywdzenia Małoletniego i zapewnienia mu pomocy;
- 3) jeśli to konieczne, podjęcie działań prawnych.

3. Starostwo nie zatrudnia specjalistów, którzy mogliby samodzielnie przygotować plan wsparcia dziecka pokrzywdzonego. Dlatego, w sytuacji, w której doszło do krzywdzenia, należy podjąć współpracę z następującymi podmiotami:

- 1) szkoła, do której uczęszcza Małoletni. Szkoła i pracujący w niej Personel, może mieć więcej informacji o sytuacji dziecka, jego rodziny. Dlatego warto, w sytuacjach, w których nie ma zagrożenia zdrowia i życia dziecka, podjąć współpracę ze specjalistami ze szkoły, którzy są do tego odpowiednio przygotowani.
- 2) Gminny/miejski Ośrodek Pomocy Społecznej z terenu miejsca zamieszkania Małoletniego.

Rozdział 9.

Zasady bezpiecznej rekrutacji Personelu

§ 9. 1. Przed dopuszczeniem Personelu do wykonywania obowiązków związanych z pracą z Małoletnimi, Pracownik ds. kadr jest zobowiązany do:

- 1) sprawdzania kandydata do pracy w Rejestrze Sprawców Przepięstw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym lub Rejestrze osób w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu Małoletnich poniżej lat 15 wydała postanowienie o wpisie w Rejestrze (rejestr dostępny na stronie: rps.ms.gov.pl);
- 2) pobrania od kandydata informacji z Krajowego Rejestru Karnego o niekaralności w zakresie przestępstw określonych w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii;
- 3) pobrania od kandydata oświadczenia o państwie zamieszkiwania w ciągu ostatnich 20 lat innych niż Polska i państwie obywatelstwa, złożonego pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego

oświadczenia oraz pobrania od kandydata informacji z rejestru karnego państw, w których kandydat zamieszkiwał w ciągu ostatnich 20 lat (załącznik nr 4 do standardów);

4) jeżeli prawo państwa zamieszkania, o którym mowa w pkt 3 nie przewiduje wydawania takiej informacji, kandydat składa oświadczenie pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia o niekaralności za czyny zabronione odpowiadające przestępstwu określonym w rozdziale XIX i XXVI Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (załącznik nr 5 do standardów).

5) zapoznania Personelu z zapisami Standardów Ochrony Małoletnich. Zapoznanie się z wymienionymi powyżej zasadami potwierdza podpis Personelu na oświadczeniu, którego wzór stanowi Załącznik nr 2 do Standardów ochrony Małoletnich.

2. W przypadku realizacji przez Wykonawcę zadań związanych z pracą z Małoletnimi Wykonawca zobowiązany jest do spełnienia wymagań określonych w art. 21 ust. 1 Ustawy.

3. Dyrektor wydziału odpowiedzialnego za nadzór nad Wykonawcą, któremu powierzono realizację zadań związanych z Małoletnimi zobowiązany jest do prowadzenia i przechowywania dokumentacji potwierdzającej spełnienie przez Wykonawcę obowiązków, o których mowa w ust. 2. W przypadku potrzeby sprawdzania Wykonawcy w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym lub Rejestrze osób w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu Małoletnich poniżej lat 15 wydała postanowienie o wpisie w Rejestrze Dyrektor wydziału występuje do Starosty o udzielenie odpowiedniego upoważnienia dla wskazanego pracownika wydziału do dostępu do ww. rejestru.

Rozdział 10.

Zasady ochrony danych osobowych Małoletnich

§ 10. Dane osobowe Małoletniego podlegają ochronie na zasadach określonych w Ustawie z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych oraz Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych; Dz. U. UE. L. z 2016 r. Nr 119, str. 1 z późn. zm.), w tym:

1) Personel/Wykonawca ma obowiązek zachowania tajemnicy danych osobowych, które przetwarza oraz zachowania w tajemnicy sposobów zabezpieczenia danych osobowych przed nieuprawnionym dostępem;

2) dane osobowe Małoletniego są udostępniane wyłącznie osobom i podmiotom uprawnionym na podstawie odrębnych przepisów;

3) Personel/Wykonawca jest uprawniony do przetwarzania danych osobowych Małoletniego i udostępnienia tych danych wyłącznie w ramach prowadzonej działalności, o której mowa w art. 22b ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie Małoletnich.

Rozdział 11.

Zasady przeglądu i aktualizacji standardów

§ 11. 1. Wdrażanie działań związanych z realizacją standardów ochrony Małoletnich podlega okresowej analizie.

2. Koordynator standardów ochrony Małoletnich, co najmniej raz na dwa lata dokonuje oceny standardów pod kątem ich dostosowania do aktualnych potrzeb i zgodności z przepisami prawa, następnie proponuje zmiany.

3. Wnioski z przeprowadzonej oceny są pisemnie dokumentowane, a niniejszy dokument w przypadku stwierdzenia takiej konieczności modyfikowany.

Rozdział 12.

Zakres kompetencji osoby odpowiedzialnej za przygotowanie Personelu do stosowania standardów

§ 12. 1. Za przygotowanie Personelu do stosowania standardów odpowiada Koordynator, który odpowiada także za nadzór nad realizacją zasad i procedur, w tym działania interwencyjne i szkoleniowe.

2. Osoba, o której mowa w ust. 1, m. in.:

1) przekazuje Personelowi do zapoznania standardy;

2) zbiera indywidualne oświadczenia o zapoznaniu i stosowaniu zapisów "Standardów ochrony Małoletnich".
Treść oświadczenia stanowi załącznik nr 2 do standardów.

§ 13. 1. Wszelkie procedury i dokumenty związane z wprowadzeniem i realizowaniem standardów są udostępnione Personelowi przed rozpoczęciem wykonywania zadań.

2. Personel potwierdza pisemnie zapoznanie się z procedurami i dokumentami, o których mowa w ust. 1.

3. Procedury i dokumenty związane z wprowadzeniem standardów udostępniane są na stronie internetowej Starostwa oraz na tablicy ogłoszeń Starostwa, a także udostępniane w formie papierowej na wniosek bezpośrednio w Starostwie.

Karta interwencji

Rejestr ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniego lub interwencji

Oświadczenie o krajach zamieszkania

Oświadczenie o niekaralności

**Oświadczenie o zapoznaniu się i przestrzeganiu zasad zawartych w Standardach Ochrony Małoletnich
Starostwa Powiatowego w Bochni**

Standardy Ochrony Małoletnich Starostwa Powiatowego w Bochni (wersja skrócona)

1. Twoje dobro i bezpieczeństwo, jako małoletniego są priorytetem wszelkich działań podejmowanych przez personel Starostwa Powiatowego w Bochni.
2. W naszym urzędzie obowiązują standardy ochrony małoletnich.
3. Jest to dokument stworzony do ochrony wszystkich dzieci przed krzywdzeniem.
4. Zawiera procedury i zasady, dzięki którym możesz czuć się bezpieczny!
5. Wskazuje jak reagować, kiedy jesteś świadkiem lub ofiarą przemocy ze strony rówieśników i osób dorosłych.
6. Pamiętaj nigdy nie jesteś sam!
7. Nie bój się i nie wstydź się prosić o pomoc. Każdy zasługuje na dobre traktowanie. Daj sobie szansę.
8. Nikt nie może Cię obrażać, przezywać, poniżać, wyśmiewać, szykanować.
9. Nikt nie może Cię dotykać, przytulać, głaskać bez Twojej zgody.
10. Nikt nie może cię bić, szarpać, kopać, popychać.
11. Nikomu nie wolno rozpowszechniać Twojego wizerunku bez Twojej zgody.
12. Cały personel urzędu obowiązuje:
  - 1) utrzymywanie profesjonalnej relacji z małoletnimi i reagowanie względem nich w sposób adekwatny do sytuacji i sprawiedliwy;
  - 2) zachowanie cierpliwości i szacunku w komunikacji z małoletnimi, podkreślające zrozumienie dla uczuć przeżywanych przez nich, niewymuszające zwierzeń na siłę.
13. Standardem naszego urzędu jest tworzenie atmosfery, która promuje tolerancję, poczucie odpowiedzialności za zachowanie.
14. Personel urzędu obowiązuje równe traktowanie małoletnich bez względu na płeć, orientację seksualną, niepełnosprawność, status społeczny, kulturowy, religijny i światopogląd.
15. Personel może się z Tobą kontaktować wyłącznie w czasie swojej pracy i w związku z tą pracą.
16. W relacji z Tobą personel nie może:
  - 1) stosować przemocy w jakiegokolwiek formie , w tym stosować kar fizycznych, wykorzystywać relacji władzy lub przewagi fizycznej, zastraszać, przymuszać, grozić;
  - 2) zawstydząć, upokarzać, lekceważyć i obrażać,
  - 3) krzyczeć, wywoływać lęk,
  - 4) ujawniać informacji wrażliwych (wizerunku, informacji o sytuacji rodzinnej, medycznej, prawnej, itp.),
  - 5) utrwalać Twego wizerunku (filmować, nagrywać głos, fotografować) dla potrzeb prywatnych,
  - 6) proponować alkoholu, wyrobów tytoniowych ani nielegalnych substancji psychoaktywnych, spożywać ich z Tobą, ani w Twojej obecności,
  - 7) zapraszać do swojego miejsca zamieszkania.
17. Zachowanie personelu łamiące ww. zasady powinieneś zgłosić rodzicowi, lub innej osobie dorosłej.
18. Jeśli doznajesz krzywdy ze strony rodzica lub innego członka rodziny nie wstydź się prosić o pomoc.

19. Pamiętaj masz wokół innych dorosłych, dla których jesteś ważny, którym możesz zaufać i powiedzieć o swoich problemach.

20. Jeśli sam doznajesz krzywdy lub jesteś świadkiem krzywdzenia to natychmiast powiedz o tym komuś dorosłemu.

TUTAJ ZNAJDZIESZ POMOC:

Telefon zaufania dla dzieci i młodzieży – 116 111

Dziecięcy telefon zaufania Rzecznika Praw Dziecka – 800 12 12 12

Antydepresyjny Telefon Forum Przeciw Depresji – 22 594 91 00

Policyjny Telefon Zaufania – 800 120 226